

Oprava rozhodnutí Rady 2006/974/ES ze dne 19. prosince 2006 o zvláštním programu „Kapacity“, kterým se provádí sedmý rámcový program Evropského společenství pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace (2007 až 2013)

(Úřední věstník Evropské unie L 400 ze dne 30. prosince 2006)

Rozhodnutí Rady 2006/947/ES se nahrazuje tímto:

ROZHODNUTÍ RADY

ze dne 19. prosince 2006

o zvláštním programu „Kapacity“, kterým se provádí sedmý rámcový program Evropského společenství pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace (2007–2013)

(Text s významem pro EHP)

(2006/947/ES)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 166 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu ⁽¹⁾,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a sociálního výboru ⁽²⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) V souladu s čl. 166 odst. 3 Smlouvy se má rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1982/2006/ES ze dne 18. prosince 2006 o sedmém rámcovém programu Evropského společenství pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace (2007 až 2013) ⁽³⁾ (dále jen „rámcový program“) provádět prostřednictvím zvláštních programů, které stanoví pravidla pro své provádění, dobu svého trvání a prostředky považované za nezbytné.
- (2) Rámcový program je rozdělen do čtyř typů činností: nadnárodní spolupráce v tématech stanovených vzhledem k politikám („Spolupráce“), výzkum, jehož hlavní parametry určují výzkumní pracovníci a jenž vychází z podnětu výzkumné obce („Myšlenky“), podpora odborné přípravy a profesního rozvoje výzkumných pracovníků („Lidé“) a podpora výzkumných kapacit („Kapacity“). Činnosti v rámci tématu „Kapacity“, pokud jde o nepřímé akce, by se měly provádět prostřednictvím tohoto zvláštního programu.
- (3) Na tento program by se měla vztahovat pravidla rámcového programu pro účast podniků, výzkumných středisek

a vysokých škol a pro šíření výsledků výzkumu (dále jen „pravidla pro účast a šíření“).

- (4) Rámcový program by měl doplňovat činnosti uskutečňované v členských státech, jakož i další akce Společenství, které jsou nezbytné pro celkové strategické úsilí při provádění lisabonských cílů, a to souběžně s činnostmi zaměřenými zejména na strukturální fondy, zemědělství, vzdělávání, odbornou přípravu, kulturu, konkurenceschopnost a inovace, průmysl, zdraví, ochranu spotřebitele, zaměstnanost, energii, dopravu a životní prostředí.
- (5) Činnosti, které jsou v souvislosti s inovacemi a malými a středními podniky podporované tímto rámcovým programem, by měly doplňovat činnosti prováděné na základě rámcového programu pro konkurenceschopnost a inovace, jenž přispěje k překlenutí mezery mezi výzkumem a inovacemi a k podpoře všech forem inovací.
- (6) Provádění rámcového programu může vést k doplňkovým programům s účastí jen některých členských států, k účasti Společenství v programech prováděných několika členskými státy nebo k zakládání společných podniků nebo k jiným opatřením ve smyslu článků 168, 169 a 171 Smlouvy.
- (7) Tento zvláštní program by měl, s cílem zlepšit přístup k půjčkám EIB, poskytnout Evropské investiční bance příspěvek na zřízení „finančního nástroje pro sdílení rizik“.
- (8) V souladu s článkem 170 Smlouvy uzavřelo Společenství v oblasti výzkumu řadu mezinárodních dohod a k posílení mezinárodní výzkumné spolupráce za účelem dalšího začlenění Společenství do celosvětové výzkumné obce je

⁽¹⁾ Stanovisko ze dne 30. listopadu 2006 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku).

⁽²⁾ Úř. věst. C 185, 8.8.2006, s. 10.

⁽³⁾ Úř. věst. L 412, 30.12.2006, s. 1.

třeba vyvinout úsilí. Tento zvláštní program by tedy měl být otevřen účasti zemí, které za tímto účelem uzavřely dohody, a na úrovni projektů by měl být rovněž na základě vzájemného prospěchu otevřen účasti subjektů ze třetích zemí a mezinárodních organizací pro vědeckou spolupráci.

- (9) Výzkumné činnosti prováděné v rámci tohoto programu by měly dodržovat základní etické zásady, včetně zásad uvedených v Listině základních práv Evropské unie.
- (10) Provádění rámcového programu by mělo přispět k podpoře udržitelného rozvoje.
- (11) Je třeba zajistit řádné finanční řízení rámcového programu a jeho co nejúčinnější a uživatelsky vstřícné provádění a zároveň zaručit právní jistotu a dostupnost programu pro všechny účastníky, a to v souladu s nařízením Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 ze dne 25. června 2002, kterým se stanoví finanční nařízení o souhrnném rozpočtu Evropských společenství⁽¹⁾, a s nařízením Komise (ES, Euratom) č. 2342/2002⁽²⁾ o prováděcích pravidlech k uvedenému finančnímu nařízení a s jakýmkoli budoucími změnami.
- (12) Měla by být přijata vhodná opatření – přiměřená finančním zájmům Evropských společenství – ke sledování účinnosti přidělené finanční podpory a účinnosti využití těchto prostředků, aby se zamezilo nesrovnalostem a podvodům, a měly by být učiněny nezbytné kroky ke zpětnému získání ztracených, neoprávněně vyplacených nebo nesprávně použitých prostředků, a to v souladu s nařízením Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ze dne 18. prosince 1995 o ochraně finančních zájmů Evropských společenství⁽³⁾, nařízením Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 ze dne 11. listopadu 1996 o kontrolách a inspekcích na místě prováděných Komisí za účelem ochrany finančních zájmů Evropských společenství proti podvodům a jiným nesrovnalostem⁽⁴⁾ a nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) ze dne 25. května 1999 č. 1073/1999 o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF)⁽⁵⁾.
- (13) Prováděcí opatření k tomuto rozhodnutí jsou v podstatě opatřeními v oblasti řízení, a měla by proto být přijímána řídicím postupem stanoveným v článku 4 rozhodnutí Rady 1999/468/ES ze dne 28. června 1999 o postupech pro výkon prováděcích pravomocí svěřených Komisi⁽⁶⁾. Na druhé straně jsou však s výzkumem zahrnujícím použití lidských embryí a lidských embryonálních kmenových

buněk spojeny specifické etické otázky popsané v článku 4 tohoto rozhodnutí, a proto by měla být opatření pro financování takovýchto projektů přijímána regulativním postupem stanoveným v článku 5 rozhodnutí 1999/468/ES.

- (14) Zvláštní program „Kapacity“ by měl mít v souhrnném rozpočtu Evropských společenství vlastní rozpočtovou položku.
- (15) Při provádění tohoto programu je zapotřebí věnovat náležitou pozornost prosazování rovného postavení žen a mužů, jakož i kromě jiného pracovním podmínkám, transparentnosti přijímání pracovníků a profesnímu rozvoji výzkumných pracovníků přijatých pro projekty a programy financované v rámci akcí tohoto programu, pro něž doporučení Komise ze dne 11. března 2005 o Evropské chartě pro výzkumné pracovníky a o Kodexu chování pro přijímání výzkumných pracovníků poskytuje při zachování dobrovolného charakteru referenční rámec,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Na období od 1. ledna 2007 do 31. prosince 2013 se přijímá zvláštní program „Kapacity“ pro činnosti Společenství v oblasti výzkumu a technologického rozvoje, včetně demonstrací (dále jen „zvláštní program“).

Článek 2

Zvláštní program podporuje činnosti v rámci tématu „Kapacity“, a to prostřednictvím podpory těchto klíčových aspektů evropských kapacit v oblasti výzkumu a inovací:

- a) výzkumné infrastruktury;
- b) výzkum ve prospěch malých a středních podniků;
- c) regiony znalostí;
- d) výzkumný potenciál;
- e) věda ve společnosti;
- f) podpora soudržného vývoje politik výzkumu;
- g) činnosti v oblasti mezinárodní spolupráce.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 248, 16.9.2002, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. L 357, 31.12.2002, s. 1. Nařízení naposledy pozměněné nařízením (ES, Euratom) č. 1248/2006 (Úř. věst. L 227, 19.8.2006, s. 3).

⁽³⁾ Úř. věst. L 312, 23.12.1995, s. 1.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 292, 15.11.1996, s. 2.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 136, 31.5.1999, s. 1.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 184, 17.7.1999, s. 23. Rozhodnutí ve znění rozhodnutí 2006/512/ES (Úř. věst. L 200, 22.7.2006, s. 11).

Provádění tohoto zvláštního programu může vést k doplňkovým programům s účastí jen některých členských států, k účasti Společenství v programech prováděných několika členskými státy nebo k zakládání společných podniků nebo k jiným opatřením ve smyslu článků 168, 169 a 171 Smlouvy.

Cíle a hlavní rysy těchto činností jsou uvedeny v příloze I.

Článek 3

V souladu s přílohou II rámcového programu činí částka považovaná za nezbytnou k uskutečnění zvláštního programu 4 097 milionů EUR, z čehož méně než 6 % připadá na správní výdaje Komise. Orientační rozdělení této částky je uvedeno v příloze II.

Článek 4

1. Všechny výzkumné činnosti v rámci zvláštního programu jsou prováděny v souladu se základními etickými zásadami.

2. V rámci tohoto programu není financován výzkum v těchto oblastech:

- výzkumná činnost zaměřená na klonování lidí k reprodukčním účelům,
- výzkumná činnost, která je zaměřena na změny genetického dědictví lidských bytostí a která by mohla učinit tyto změny dědičnými ⁽¹⁾,
- výzkumné činnosti zaměřené na vytvoření lidských embryí výlučně za účelem výzkumu nebo za účelem získání kmenových buněk, mimo jiné prostřednictvím přenosu jádra somatické buňky.

3. Výzkum lidských dospělých a embryonálních kmenových buněk může být financován, a to v závislosti na obsahu vědeckého návrhu i na právním rámci zúčastněného členského státu či členských států.

Všechny žádosti o financování výzkumu lidských embryonálních kmenových buněk případně obsahují podrobnosti o vydávání licencí a o kontrolních opatřeních, která přijmou příslušné orgány členských států, jakož i podrobnosti o poskytnutém etickém schválení či etických schváleních.

Pokud jde o derivaci lidských embryonálních kmenových buněk, podléhají instituce, organizace a výzkumní pracovníci přísnému režimu vydávání licencí a kontroly v souladu s právním rámcem daného členského státu či členských států.

⁽¹⁾ Výzkum související s léčbou rakoviny gonád může být financován.

4. U oblastí výzkumu uvedených výše se před druhou fází tohoto programu (2010–2013) provede přezkum na základě vědeckého pokroku.

Článek 5

1. Zvláštní program se provede prostřednictvím režimů financování stanovených v příloze III rámcového programu.

2. Příloha III tohoto zvláštního programu stanoví ujednání týkající se grantu poskytnutého Evropské investiční bance na vytvoření finančního nástroje pro sdílení rizik.

3. Příloha IV tohoto zvláštního programu uvádí možnou iniciativu pro společné provádění vnitrostátních výzkumných programů, které by mohly podléhat zvláštnímu rozhodnutí na základě článku 169 Smlouvy.

4. Na tento zvláštní program se vztahují pravidla pro účast a šíření.

Článek 6

1. Komise vypracuje pracovní program pro provádění zvláštního programu, který podrobněji uvede cíle a vědecké a technologické priority stanovené v příloze I, režim financování pro témata, k nimž mají být předkládány návrhy, a časový plán provádění.

2. Pracovní program zohlední související výzkumné činnosti prováděné členskými státy, přidruženými zeměmi a evropskými a mezinárodními organizacemi a dosažení evropské přidané hodnoty, jakož i dopad na průmyslovou konkurenceschopnost a význam pro další politiky Společenství. V případě potřeby se program aktualizuje.

3. Návrhy na nepřímé akce v rámci režimů financování se vyhodnotí a projekty se zvolí na základě kritérií uvedených v čl. 15 odst. 1 písm. b) pravidel pro účast a šíření.

4. Pracovní program může určit:

- a) organizace, které obdrží příspěvky v podobě členského poplatku;
- b) podpůrné akce pro činnosti konkrétních právních subjektů.

Článek 7

1. Za provádění zvláštního programu odpovídá Komise.

2. Řídící postup stanovený v čl. 8 odst. 2 se použije pro přijetí těchto opatření:

- a) pracovního programu uvedeného v článku 6, včetně režimů financování, jež mají být použity, obsahu výzev k předkládání návrhů, jakož i kritérií hodnocení a výběru, která mají být použita;
- b) všech úprav orientačního rozdělení částky uvedeného v příloze I;
- c) schválení financování činností uvedených v čl. 2 písm. a) až g), činí-li odhadovaná částka příspěvku Společenství v rámci tohoto programu 0,6 miliónu EUR nebo více;
- d) vypracování podmínek pro hodnocení stanovená v čl. 7 odst. 2 a v čl. 7 odst. 3 rámcového programu.

3. Regulativní postup stanovený v čl. 8 odst. 3 se použije pro schválení financování činností zahrnujících využití lidských embryí a lidských embryonálních kmenových buněk.

Článek 8

1. Komisi je nápomocen výbor.
2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použijí se články 4 a 7 rozhodnutí 1999/468/ES.

Doba uvedená v čl. 4 odst. 3 rozhodnutí 1999/468/ES je dva měsíce.

3. Odkazuje-li se na tento odstavec, použijí se články 5 a 7 rozhodnutí 1999/468/ES.

Doba uvedená v čl. 5 odst. 6 rozhodnutí 1999/468/ES je dva měsíce.

4. Komise pravidelně informuje výbor o celkovém pokroku při provádění zvláštního programu a včas mu poskytuje informace o všech akcích výzkumu a technologického rozvoje navrhovaných nebo financovaných v rámci tohoto programu, stanovené v příloze V.

5. Výbor přijme svůj jednací řád.

Článek 9

Komise zajistí nezávislé sledování, vyhodnocování a přezkum, jak jsou stanoveny v článku 7 rámcového programu, v souvislosti s činnostmi prováděnými v oblastech, na něž se vztahuje tento zvláštní program.

Článek 10

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost třetím dnem po zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 11

Toto rozhodnutí je určeno členským státům.

V Bruselu dne 19. prosince 2006.

Za Radu

předseda

J. KORKEAOJA

PŘÍLOHA I

VĚDECKÉ A TECHNOLOGICKÉ CÍLE, HLAVNÍ RYSY TÉMAT A ČINNOSTÍ

ÚVOD

Tento zvláštní program posílí výzkumné a inovační kapacity v celé Evropě a zajistí jejich optimální využívání. Tohoto cíle bude dosaženo:

- optimalizací využití a rozvoje výzkumných infrastruktur,
- posílením inovačních kapacit malých a středních podniků a jejich schopnosti využít výzkum ke svému prospěchu,
- podporou vývoje regionálních uskupení zaměřených na výzkum,
- uvolněním výzkumného potenciálu v regionech EU, jichž se týká konvergenční cíl, a v nejbližších regionech,
- vzájemným přiblížením vědy a společnosti v zájmu harmonické integrace vědy a technologie do evropské společnosti,
- podporou soudržného vývoje politik výzkumu a
- akcemi a opatřeními na podporu mezinárodní spolupráce.

Zásada udržitelného rozvoje a rovnost žen a mužů budou náležitě zohledněny. V souvislosti s činnostmi v rámci tohoto zvláštního programu budou případně zohledněna rovněž etická, společenská, právní a širší kulturní hlediska výzkumu, jenž má být proveden, a jeho možného využití, jakož i socioekonomické dopady vědeckotechnologického rozvoje a vědeckých a technologických prognóz.

Akce týkající se koordinace programů, které nejsou programy Společenství, lze v rámci tohoto zvláštního programu uskutečnit, a to při využití projektu ERA-NET a účasti Společenství ve společně prováděných vnitrostátních výzkumných programech (článek 169 Smlouvy), jak je uvedeno ve zvláštním programu „Spolupráce“.

Bude se usilovat o součinnost a doplňkovost s dalšími politikami a programy Společenství, jako například s regionální politikou a politikou soudržnosti Společenství, strukturálními fondy, programem pro konkurenceschopnost a inovace a příslušnými programy pro vzdělávání a odbornou přípravu⁽¹⁾.

Etická hlediska

Při provádění tohoto zvláštního programu a při výzkumných činnostech, které z něj vyplývají, je třeba dodržovat základní etické zásady. K nim patří mimo jiné zásady zakotvené v Listině základních práv Unie, včetně: ochrany lidské důstojnosti a lidského života, ochrany osobních údajů a soukromí, jakož i ochrany zvířat a životního prostředí v souladu s právem Společenství a platným zněním příslušných mezinárodních úmluv, zásad a etických kodexů, například Helsinské deklarace, Úmluvy Rady Evropy o lidských právech a biomedicíně podepsané v Oviadu dne 4. dubna 1997 a jejích dodatkových protokolů, Úmluvy OSN o právech dítěte, Všeobecné deklarace UNESCO o lidském genomu a lidských právech, Úmluvy OSN o biologických a toxických zbraních, Mezinárodní smlouvy o rostlinných genetických zdrojích pro výživu a zemědělství a souvisejících rezolucí Světové zdravotnické organizace (WHO).

V úvahu se rovněž vezmou stanoviska Evropské skupiny poradců pro etické dopady biotechnologií (1991–1997) a stanoviska Evropské skupiny pro etiku ve vědě a nových technologiích (od roku 1998).

V souladu se zásadou subsidiarity a s ohledem na různorodost přístupů v Evropě musí účastníci výzkumných projektů dodržovat právní a správní předpisy a etická pravidla platná v zemích, kde bude výzkum prováděn. V každém případě se použijí vnitrostátní právní předpisy a výzkum, který je zakázán v některém členském státě nebo jiné zemi, nebude v tomto členském státě nebo zemi financován z prostředků Společenství.

⁽¹⁾ Za účelem usnadnění provádění programu uhradí Komise pro každé zasedání programového výboru stanovené v pořadí jednání v souladu s platnými pokyny výdaje na jednoho zástupce pro každý členský stát a rovněž jednoho odborníka/poradce pro každý členský stát u těch bodů pořadí jednání, u nichž členský stát požaduje zvláštní odborné znalosti.

Subjekty uskutečňující výzkumné projekty musí případně před zahájením činností v oblasti VTR obdržet souhlas příslušných státních nebo místních výborů pro etiku. Komise bude rovněž systematicky provádět etický přezkum u návrhů, které se zabývají eticky citlivými otázkami nebo u kterých nebyla etickým hlediskům věnována odpovídající pozornost. Ve zvláštních případech lze etický přezkum rovněž provést během provádění projektu.

Výzkumné činnosti, jež jsou zakázány ve všech členských státech, nebudou financovány.

Protokol o ochraně a dobrých životních podmínkách zvířat připojený ke Smlouvě vyžaduje, aby Společenství při tvorbě a provádění svých politik, včetně výzkumu, věnovalo plnou pozornost požadavkům na dobré životní podmínky zvířat. Směrnice Rady 86/609/EHS ze dne 24. listopadu 1986 o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se ochrany zvířat používaných pro pokusné a jiné vědecké účely⁽¹⁾ vyžaduje, aby všechny pokusy byly prováděny tak, aby pokusná zvířata byla ušetřena strachu a zbytečných bolestí a utrpení; aby byl použit co nejmenší počet zvířat; aby se použila zvířata co do smyslové fyziologie nejméně vyvinutá a aby vzniklo co nejméně bolestí, útrap, strachu nebo trvalých poškození. Změnu genetického dědictví zvířat a klonování zvířat lze zvažovat pouze tehdy, pokud jsou cíle z etického hlediska odůvodněné, a za podmínek, kdy jsou zaručeny dobré životní podmínky zvířat a dodržování zásad biologické rozmanitosti.

Při provádění tohoto programu bude Komise pravidelně monitorovat vědecký pokrok a vnitrostátní a mezinárodní právní předpisy, aby se k přihlédlo k případnému vývoji.

Výzkum etických hledisek souvisejících s vědeckotechnologickým rozvojem bude prováděn v rámci části „Věda ve společnosti“ tohoto programu.

1. VÝZKUMNÉ INFRASTRUKTURY

Cíl

Optimalizace využití a rozvoje nejlepších výzkumných infrastruktur v Evropě a pomoc ve všech oblastech vědy a technologie při budování nových výzkumných infrastruktur celoevropského významu, které evropská vědecká obec potřebuje k tomu, aby zůstala v čele pokroku ve výzkumu a byla schopna podpořit průmysl při posilování jeho znalostní základny a jeho technologického know-how.

Přístup

Má-li se Evropa stát nejkonzurenceschopnější a nejdynamičtější znalostní ekonomikou na světě, jsou moderní a účinné výzkumné infrastruktury rozhodující pro dosažení vedoucí pozice v oblasti vědy a technologie. Výzkumné infrastruktury hrají klíčovou roli při vytváření znalostí a technologií a při jejich šíření, používání a využívání, čímž podporují inovace a přispívají k rozvoji evropského výzkumného prostoru. Přístup k nim je ve všech oblastech vědy a technologie a za účelem tvorby politik na základě vědeckých důkazů stále více nepostradatelný. Mnoho výzkumných infrastruktur prošlo vývojem od rozsáhlých zařízení zaměřených téměř výhradně na určitý obor k zařízením poskytujících služby širokému spektru vědeckých obcí. Díky informačním a komunikačním technologiím se rovněž dosavadní pojetí infrastruktury rozšiřuje, aby obsáhlo distribuované hardwarové a softwarové systémy a systémy souborů s obrovskou kumulativní hodnotou jako zásobárny znalostí v mnoha rozmanitých oborech.

Navrhovaná akce přispěje zejména k rozvoji, využívání a zachování znalostí, a to prostřednictvím podpory výzkumných infrastruktur na základě přístupu „zdola nahoru“, přístupu zaměřeného na excelentnost i cíleného přístupu. Za prvek podněcující změnu ve způsobu vědecké práce se rovněž považuje strategická modernizace e-infrastruktur založených na informacích a komunikaci a virtuálních infrastruktur. Členské státy budou mít i nadále ústřední postavení v rozvoji a financování infrastruktur.

Výrazem „výzkumné infrastruktury“ v kontextu rámcového programu Společenství pro výzkum a technologický rozvoj se rozumí zařízení, zdroje nebo služby, jež výzkumná obec potřebuje k provádění výzkumu ve všech oblastech vědy a technologie. Vedle souvisejících lidských zdrojů tato definice zahrnuje tyto oblasti:

- hlavní vybavení nebo soubor nástrojů používaných pro výzkumné účely,
- zdroje založené na znalostech, jako jsou sbírky, archivy, strukturované informace nebo systémy související s řízením dat, které se používají ve vědeckém výzkumu,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 358, 18.12.1986, s. 1. Směrnice naposledy pozměněná směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2003/65/ES (Úř. věst. L 230, 16.9.2003, s. 32).

- aktivování infrastruktur založených na informačních a komunikačních technologiích jako například grid, computing, software a komunikace,
- jakýkoli další jedinečný prvek, který se používá pro vědecký výzkum.

Podporu mohou získat pouze výzkumné infrastruktury nebo sítě výzkumných infrastruktur, na nichž má jasný zájem evropská vědecká obec (akademická obec, veřejnost či v průmyslová sféra), pokud jde o výkon a přístup. Musejí výrazným způsobem přispívat k rozvoji evropských výzkumných kapacit.

Celková koordinace, pokud jde o infrastruktury tematického výzkumu v rámci zvláštního programu „Spolupráce“, bude zajištěna prostřednictvím tohoto programu.

Činnosti

Činnosti se budou vztahovat na tyto hlavní směry:

- optimalizace využívání stávajících výzkumných infrastruktur a zlepšování jejich výkonu,
- podpora vývoje nových výzkumných infrastruktur (nebo rozsáhlé modernizace stávajících infrastruktur) celoevropského významu, především na základě práce Evropského strategického fóra pro výzkumné infrastruktury (ESFRI),
- podpůrná opatření, včetně podpory nově vznikajících potřeb.

1.1 Stávající výzkumné infrastruktury

Činnost výzkumných infrastruktur se zaměří na posílení evropských kapacit a výkonu specifických výzkumných infrastruktur a na zvyšování zapojení skupin uživatelů v rámci příležitostí, jež jsou poskytovány výzkumnými infrastrukturami, a jejich odhodlání investovat do výzkumu špičkové úrovně. Tato činnost bude sestávat z podpory optimalizace evropských výzkumných infrastruktur za pomoci „integrace“ kapacit a úsilí, přičemž povede k nejučinnějšímu využití zařízení, zdrojů a služeb ve všech oblastech vědy a technologií a podpoří „nadnárodní přístup“ ke stávajícím infrastrukturám.

1.1.1 Integroující činnosti

Přední světové výzkumné infrastruktury vyžadují značné a dlouhodobé investice do zdrojů (lidských i finančních). Měly by být v evropském měřítku využívány co největší skupinou vědců a zákazníků z oblasti průmyslu. Kromě toho je s cílem reagovat na vznikající a rostoucí vědecké potřeby nepřetržitě podporovat a zlepšovat optimalizaci a posílení kapacit a výkonu výzkumných infrastruktur na úrovni Společenství. Toho je možno lépe dosáhnout koordinovaným způsobem prostřednictvím podněcování jejich používání a vývoje, včetně modernizací.

Společenství by k tomuto cíli mělo přispívat podporou integrujících činností. Tyto činnosti zajistí, aby evropští výzkumní pracovníci, včetně výzkumných pracovníků z průmyslové sféry, rovněž z malých a středních podniků a okrajových a nejuvzdálenějších regionů, mohli mít přístup k nejlepším výzkumným infrastrukturám pro provádění svého výzkumu, a to prostřednictvím podpory integrovaného poskytování služeb souvisejících s infrastrukturou výzkumné obci na evropské a případně na mezinárodní úrovni. Integroující činnosti by měly být rovněž zaměřeny na lepší strukturaci fungování výzkumných infrastruktur v evropském měřítku a na podporu společného využívání, pokud jde o kapacitu a výkon.

Integroující činnosti pro stávající výzkumné infrastruktury budou prováděny prostřednictvím:

- výzev „zdola nahoru“, jejichž účelem bude podnítit vzájemnou koordinaci a slučování zdrojů mezi provozovateli infrastruktur s cílem posílit mezi nimi atmosféru spolupráce. Tyto činnosti by měly být rovněž zaměřeny na lepší strukturaci způsobu fungování výzkumných infrastruktur v evropském měřítku a způsobu, jímž mohou být zpřístupněny potenciálním uživatelům, podněcování jejich společného rozvoje, pokud jde o kapacitu a výkon, a podporu jejich soudržného a mezioborového využití,

- „cílených výzev“ v případech, kdy tyto účelové zaměřené akce zřetelně přispějí k dlouhodobé podpoře potenciálně významných výzkumných infrastruktur a urychlí jejich uplatnění na úrovni Společenství. Budou prováděny v úzké spolupráci s činnostmi probíhajícími v tematických oblastech s cílem zajistit, aby všechny akce prováděné na evropské úrovni v rámci Společenství odpovídaly potřebám výzkumných infrastruktur v příslušných oblastech. Již nyní lze určit oblasti ⁽¹⁾, kde je možno zlepšit používání stávajících evropských infrastruktur a posílit je, splnit dlouhodobé strategické potřeby zúčastněných stran akademického, veřejného a průmyslového výzkumu, jakož i celé společnosti, jako jsou například oblasti týkající se věd o živé přírodě a jejich využití, informačních a komunikačních technologií, rozvoje průmyslového výzkumu, včetně metrologie, podpory udržitelného rozvoje, a to zejména životního prostředí, a společenských a humanitních věd.

1.1.2 E-infrastruktury založené na informačních a komunikačních technologiích

Díky rozšíření e-infrastruktur mohou výzkumné obce využívat zásadních služeb vycházejících ze složitých postupů navržených tak, aby virtuální komunitám zprostředkovaly výkon distribuovaných zdrojů založených na informačních a komunikačních technologiích (výpočetní výkon, propojitelnost, přístrojové vybavení). Posílení evropského přístupu a souvisejících evropských činností v této oblasti může značně přispět ke zvýšení evropského výzkumného potenciálu a jeho využití, může z e-infrastruktur učinit stěžejní součást evropského výzkumného prostoru, předzvěst mezioborových inovací a podněcující prvek při změně způsobu vědecké práce. Může rovněž přispět k účasti výzkumných týmů z okrajových a nejdálších regionů.

Činnosti navrhované pro e-infrastrukturu, jež vycházejí z cílených výzev k předkládání návrhů, se zaměří na podporu dalšího rozvoje a vývoje velkokapacitní a vysoce výkonné komunikace (GÉANT) a infrastruktur založených na technologii grid, jakož i na podporu evropského počítačového potenciálu nejvyšší třídy, přičemž zdůrazňují potřebu posílit distribuovaná superpočítačová zařízení světové úrovně, ukládání dat a zařízení pokročilé vizualizace. Tyto činnosti se rovněž v případě potřeby zaměří na podporu přijetí skupinami uživatelů a na zvýšení jejich globálního významu a míry důvěry a jistoty, přičemž budou stavět na výsledcích infrastruktur typu GÉANT a grid a vycházet z otevřených standardů pro interoperabilitu.

Bude nutné koordinovaným způsobem podpořit na evropské úrovni digitální knihovny, archivy, ukládání dat, správu údajů a nezbytné slučování zdrojů, aby bylo možné zorganizovat zásobárny údajů pro vědeckou obec a budoucí generace vědců. Pozornost bude věnována aspektům posílené důvěry a jistoty ve vztahu ke způsobu ukládání údajů v e-infrastrukturách. Navrhované činnosti budou rovněž zaměřeny na předjímání a zapojování nových požadavků a řešení s cílem usnadnit vznik rozsáhlých zkušeben, které jsou určeny k testování nových průrazných technologií a k řešení nových uživatelských požadavků, včetně elektronického učení. Poradní skupina pro e-infrastruktury (eIRG) bude pravidelně nápomocna při poskytování strategických doporučení.

1.2 Nové výzkumné infrastruktury

Tento zvláštní program pomůže při podpoře vytváření nových výzkumných infrastruktur (včetně rozsáhlých modernizačních infrastruktur stávajících), přičemž se zaměří především na přípravné fáze a na „jedinečné“ infrastruktury s rozhodujícím a celoevropským dopadem na rozvoj příslušných vědeckých oborů v Evropě.

1.2.1 Přípravné studie pro nové výzkumné infrastruktury

Podpora vytváření nových výzkumných infrastruktur prostřednictvím přístupu „zdola nahoru“ u výzev k předkládání návrhů a financováním ocenění za průzkum a studii proveditelnosti pro nové infrastruktury.

1.2.2 Podpora budování nových infrastruktur

Podpora vytváření nových výzkumných infrastruktur v souladu se zásadou „proměnné geometrie“, jež vychází především z práce fóra ESFRI týkající se rozvoje evropského plánu nových výzkumných infrastruktur. Pracovní program určí prioritní projekty pro možnou podporu Společenství.

Činnost v souvislosti s budováním nových infrastruktur bude prováděna prostřednictvím přístupu ve dvou etapách na základě seznamu kritérií stanovených v rámcovém programu.

⁽¹⁾ Tyto oblasti určuje rovněž fórum ESFRI.

— Etapa 1: Podpora přípravné fáze

Tato první etapa bude zahrnovat výzvy, jež jsou vyhrazeny pro prioritní projekty určené pracovním programem. Přípravná fáze by zahrnovala přípravu podrobných plánů budování infrastruktur, právní organizace, řízení a víceletého plánování předpokládané výzkumné infrastruktury a konečnou dohodu mezi zúčastněnými stranami. V průběhu této přípravné fáze bude úkolem Komise daný proces usnadňovat, zejména pokud jde o mechanismy finančního inženýrství ve fázi budování infrastruktur.

— Etapa 2: Podpora fáze budování infrastruktur

V druhé etapě budou na základě dosažených technických, právních, administrativních a finančních dohod, a zejména při využití doplňkovosti mezi vnitrostátními nástroji a nástroji Společenství (jako jsou strukturální fondy nebo Evropská investiční banka) a případně při zohlednění potenciálu vědecké excelentnosti regionů, jichž se týká konvergenční cíl, jakož i nejvzdálenějších regionů, prováděny plány budování infrastruktur, a to s možným zapojením soukromých finančních institucí. Finanční podporu rámcového programu pro fázi budování infrastruktur lze poskytnout takovým prioritním projektům, které tuto podporu nezbytně potřebují. V těchto případech se rozhodnutí budou přijímat pomocí mechanismu, jenž závisí na povaze a úrovni požadovaných finančních prostředků (např. přímý grant; půjčky Evropské investiční banky, k nimž lze usnadnit přístup prostřednictvím finančního nástroje pro sdílení rizik (příloha III); článek 171).

1.3 Podpůrná opatření, včetně podpory nově vznikajících potřeb

Pro úspěšný průběh této činnosti je zásadní intenzivní koordinace v rámci EU při přípravě a přijímání evropské politiky ohledně výzkumných infrastruktur. V celém programu budou proto existovat opatření na podporu této koordinace, včetně podpory rozvoje mezinárodní spolupráce.

Tyto činnosti by byly prováděny především v návaznosti na pravidelné výzvy k podávání návrhů. Byly by zaměřeny především na podporu koordinace vnitrostátních programů prostřednictvím akcí v rámci projektu ERA-NET, na podporu analýz vznikajících potřeb, na podporu práce fóra ESFRI a skupiny eIRG, na účinné provádění programu (např. podporu konferencí, smluv s odborníky, studie dopadů atd.), jakož i mezinárodního rozměru činností uskutečňovaných v rámci tohoto zvláštního programu. V kontextu mezinárodní spolupráce umožní rovněž činnosti uskutečňované v rámci této specifické části programu „Kapacity“ identifikovat potřeby konkrétních třetích zemí a oboustranné zájmy, na nichž by mohly být založeny akce konkrétní spolupráce, a na základě cílených výzev vyvíjet vzájemné vazby mezi hlavními výzkumnými infrastrukturami ve třetích zemích a vazby v rámci evropského výzkumného prostoru.

2. VÝZKUM VE PROSPĚCH MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ

Cíle

Posílení inovační kapacity evropských malých a středních podniků a jejich přínosu k vývoji výrobků a trhů založených na nových technologiích, a to pomocí při zadávání výzkumu, při zvyšování výzkumného úsilí těchto podniků, při rozšiřování jejich sítí, při lepším využívání výsledků výzkumu a při získávání technologického know-how k překlenutí mezery mezi výzkumem a inovacemi.

Přístup

Malé a střední podniky jsou jádrem evropského průmyslu. Měly by být klíčovou složkou inovačního systému a řetězce přeměny znalostí v nové výrobky, procesy a služby. Vzhledem k rostoucí konkurenci na vnitřním i světovém trhu musí evropské malé a střední podniky rozšířit znalosti a zvýšit intenzitu výzkumu, posílit využívání výzkumu, proniknout se svou obchodní činností na další trhy a rozvíjet síť znalostí na mezinárodní úrovni. Většina opatření, jež členské státy přijímají ve vztahu k malým a středním podnikům, nepodporuje nadnárodní spolupráci ve výzkumu ani při transferu technologií. Akce na úrovni EU jsou nezbytné k doplnění a zvýšení dopadu opatření prováděných na celostátní a regionální úrovni.

Na podporu malých a středních podniků nebo sdružení malých a středních podniků, jež musí zadávat výzkum, budou prováděny zvláštní akce: jedná se převážně o malé a střední podniky, jež využívají technologie v malé nebo střední míře a jejichž výzkumné kapacity jsou malé nebo žádné. Malé a střední podniky s intenzivním výzkumem se mohou zapojit jako poskytovatelé výzkumných služeb nebo zadat externí výzkum s cílem doplnit vlastní výzkumné činnosti. Tyto akce budou prováděny v rámci celé oblasti vědy a technologie s přístupem zdola nahoru. Akce budou zahrnovat podporu demonstrací

a jiných činností, jejichž cílem je usnadnění využívání výsledků výzkumu, a zároveň zajistí doplňkovost s programem pro konkurenceschopnost a inovace. Hodnocení návrhů projektů náležitě zohlední očekávaný hospodářský dopad na malé a střední podniky. Finanční prostředky budou přidělovány prostřednictvím dvou režimů: výzkum pro malé a střední podniky a výzkum pro sdružení malých a středních podniků.

První režim se zaměřuje především na malé a střední podniky, jež využívají technologie v malé nebo střední míře a jejichž výzkumné kapacity jsou malé nebo žádné, ale rovněž na malé a střední podniky s intenzivním výzkumem, které musejí zadávat externí výzkum, aby tak doplnily své vlastní výzkumné kapacity. Druhý režim se zaměřuje na sdružení malých a středních podniků, která mají obvykle nejlepší příležitost znát nebo určit společné odborné problémy svých členů a jednat jejich jménem i podporovat účinné šíření a zavádění výsledků.

Koordináční a podpůrné akce v rámci tématu „Výzkum ve prospěch malých a středních podniků“ budou zahrnovat koordinaci vnitrostátních/regionálních programů, jež jsou zaměřeny na malé a střední podniky a jež podporují osvědčené postupy, šíření a využívání výsledků, posilují přístup malých a středních podniků k sedmému rámcovému programu a posuzují dopad.

Akce by mohly rovněž vycházet z příslušných vnitrostátních výzkumných programů a doplnit výzkumné činnosti uvedené níže ⁽¹⁾.

Kromě těchto zvláštních akcí bude účast malých a středních podniků podporována a usnadňována v celém rámcovém programu. Výzkumné potřeby a potenciál malých a středních podniků jsou náležitě zohledněny při rozvoji obsahu tematických oblastí programu „Spolupráce“, který bude prováděn prostřednictvím projektů různého rozsahu a dosahu v závislosti na oboru a tématu.

Při provádění rámcového programu Společenství pro VTR bude zajištěna doplňkovost a součinnost s akcemi rámcového programu pro konkurenceschopnost a inovace, aby se tak podpořila a usnadnila účast malých a středních podniků v rámcovém programu Společenství pro VTR.

Činnosti

Budou prováděny tyto dva zvláštní režimy pro malé a střední podniky:

Výzkum pro malé a střední podniky

Tento režim podporuje malé skupiny inovačních malých a středních podniků při řešení běžných nebo doplňkových technologických problémů. Projekty, jež jsou poměrně krátkodobé, se musejí zaměřit na potřeby v oblasti inovací malých a středních podniků, které zadávají výzkum subjektům provádějícím VTR, a musejí ukázat jasný potenciál využití pro dotčené malé a střední podniky.

Výzkum pro sdružení malých a středních podniků

Tento režim podporuje sdružení malých a středních podniků při vývoji technických řešení problémů společných pro velký počet malých a středních podniků v konkrétních průmyslových odvětvích nebo segmentech hodnotového řetězce, a to prostřednictvím výzkumu potřebného například pro zajišťování souladu s evropskými normami a standardy či při jejich vytváření a při plnění regulativních požadavků v oblastech, jako je zdraví, bezpečnost či ochrana životního prostředí. Parametry projektů, které mohou trvat několik let, musejí být určeny sdruženími malých a středních podniků, která ve prospěch svých členů zadávají výzkum subjektům provádějícím VTR, a musejí zahrnovat několik jednotlivých malých a středních podniků.

Společné rysy režimů

- Je-li to v zájmu malých a středních podniků nebo sdružení malých a středních podniků, mohou se režimů účastnit i další podniky a koneční uživatelé.
- Vedle výzkumu by projekty měly zahrnovat činnosti podporující zavádění a efektivní využívání výsledků výzkumu, jako například testování, demonstrace, odbornou přípravu, transfer technologií, řízení znalostí a ochranu práv duševního vlastnictví. Projekty týkající se výzkumu pro sdružení malých a středních podniků by měly rovněž zahrnovat činnosti směřující k účinnému šíření výsledků výzkumu ve prospěch členů sdružení malých a středních podniků, popřípadě pro širší okruh příjemců.
- Pro vlastnická a přístupová práva se u těchto dvou režimů použijí zvláštní pravidla.

⁽¹⁾ To by mohlo zahrnovat možné společné provádění programů zaměřených na malé a střední podniky provádějících výzkum, přičemž by se mohlo vycházet z činnosti agentury Eureka.

Jasným cílem bude podpora výzkumných projektů. Podpora bude nadto poskytnuta i vnitrostátním režimům zajišťujícím finanční prostředky pro malé a střední podniky a sdružení malých a středních podniků při přípravě návrhů akcí v rámci oddílu „Výzkum ve prospěch malých a středních podniků“ s cílem povzbudit zavedení nových vnitrostátních režimů nebo rozšíření stávajících režimů.

3. REGIONY ZNALOSTÍ

Cíle

Posílení výzkumného potenciálu evropských regionů, zejména podněcováním a podporováním rozvoje regionálních „uskupení zaměřených na výzkum“ sdružujících vysoké školy, výzkumná střediska, podniky a regionální orgány v celé Evropě.

Přístup

Úloha regionů jakožto důležitých činitelů ve výzkumném a vývojovém prostředí EU stále roste. Zároveň z příslušných poznatků vyplývá, že investice do výzkumu a vývoje zvyšují přitažlivost regionů a konkurenceschopnost místních podniků. Uskupení zaměřená na výzkum a vývoj se řadí mezi prvky nejvíce podněcující tuto investiční činnost, jejímž výsledkem je přímý přínos v podobě větší konkurenceschopnosti místních podniků a příznivé dopady, pokud jde o růst a zaměstnanost. Pilotní akce týkající se Regionů znalostí z roku 2003 ⁽¹⁾ potvrdila význam takových uskupení a zájem podpořit a povzbudit jejich rozvoj.

Tato akce umožní evropským regionům posílit kapacitu pro investice do VTR a současně maximalizovat potenciál pro úspěšné zapojení zúčastněných stran do evropských výzkumných projektů, jakož i usnadnit vznik uskupení, čímž podpoří regionální rozvoj v Evropě. Akce usnadní vytváření regionálních uskupení, která přispějí k rozvoji evropského výzkumného prostoru. Strukturálních fondů v oblasti výzkumných a vývojových investic a činností se bude rovněž více a cíleněji využívat prostřednictvím zlepšení součinnosti mezi regionálními politikami a politikami výzkumu, a to především vytvářením regionálních výzkumných strategií, jež mohou regionální orgány zařadit do svých strategií hospodářského rozvoje.

Pozornost bude věnována zvláště spolupráci mezi sousedními regiony v jednotlivých členských státech.

Cílem iniciativy „Regiony znalostí“ je podpora stanovení a provádění optimálních politik a strategií pro rozvoj uskupení zaměřených na výzkum a vývoj. Prostřednictvím vzájemného učení upevní tato iniciativa především význam a účinnost regionálních programů výzkumu; podpoří a posílí spolupráci mezi uskupeními a přispěje k posílení udržitelného rozvoje stávajících uskupení zaměřených na výzkum a vývoj a rovněž podpoří „semenišť“ pro vytváření uskupení nových, a to především ve vznikajících regionech znalostí. Podpora bude poskytována zejména projektům vycházejícím z poptávky a zaměřeným na řešení problémů, jež se zabývají specifickými technologickými oblastmi nebo odvětvími ⁽²⁾.

Tato činnost se bude týkat všech regionů, včetně konvergenčních ⁽³⁾.

Činnosti

Projekty obvykle zahrnují regionální orgány, regionální rozvojové agentury, vysoké školy, výzkumná střediska a průmyslovou sféru, jakož i případný transfer technologií a finanční organizace nebo organizace občanské společnosti. Projekty „Regiony znalostí“ budou zahrnovat tyto činnosti:

- Analýza, vývoj a provádění výzkumných programů regionálních nebo přeshraničních uskupení a spolupráce mezi nimi. Tyto programy budou zahrnovat analýzu, jakož i prováděcí plán zaměřený na možnosti a priority výzkumu a vývoje. V projektech budou využity prognózy, srovnávání s referenčními ukazateli nebo další metody demonstrující očekávaný přínos, jako je posílení vazeb mezi zúčastněnými uskupeními, optimalizované zapojení do evropských výzkumných projektů a výraznější dopady na regionální rozvoj. Mohly by být rovněž přípravou na meziregionální pilotní akce. Cílem těchto činností je zejména podpora lepší doplňkovosti mezi regionálními fondy Společenství a jinými fondy Společenství a fondy jednotlivých členských států.

⁽¹⁾ Pilotní akce týkající se „Regionů znalostí“ byla zahrnuta do rozpočtu Společenství na rok 2003 na základě iniciativy Evropského parlamentu. Navázala na ni další výzva k předkládání návrhů v rámci šestého rámcového programu Společenství pro výzkum a technologický rozvoj (2004), a to v rámci programu „Soudržný rozvoj politik“.

⁽²⁾ To nevylučuje případné spojení různých technologických oblastí.

⁽³⁾ Konvergenční regiony jsou regiony uvedené v článku 5 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999 (Úř. věst. L 210, 31.7.2006, s. 25; opraveno v Úř. věst. L 239, 1.9.2006, s. 248).

- „Instruktáž“ regionů s méně rozvinutým výzkumným profilem prostřednictvím regionů, kde je výzkum na vysoké úrovni, a to na základě vytváření uskupení zaměřených na výzkum a vývoj. Regionální konsorcia s nadnárodním dosahem zmobilizují a sdruží účastníky výzkumu z akademické obce, průmyslové sféry a vládních orgánů, aby poskytovali příkladná řešení spolu s technologicky méně rozvinutými regiony a pro ně.
- Iniciativy ke zlepšení integrace účastníků výzkumu a orgánů v regionálních ekonomikách, a to prostřednictvím jejich vzájemných vztahů na úrovni uskupení. Tyto iniciativy budou zahrnovat nadnárodní činnosti ke zlepšení vazeb mezi zúčastněnými stranami ve výzkumu a místními podnikatelskými uskupeními, jakož i příslušné činnosti mezi jednotlivými uskupeními. S cílem demonstrovat přínos integrace by mohly tyto činnosti přispět k určení doplňkových faktorů VTR.

Podpora bude rovněž poskytována ve prospěch činností, jejichž cílem je podněcování soustavné vzájemné výměny informací, jakož i vzájemných vztahů mezi podobnými projekty a případně vztahů s akcemi dalších příslušných programů Společenství (například analytické a syntetické pracovní semináře, kulaté stoly, publikace), přičemž bude zdůrazněno zapojení zejména kandidátských a přidružených zemí, jakož i členských států, které přistoupily k EU po 1. květnu 2004.

4. VÝZKUMNÝ POTENCIÁL

Cíl

Podněcovat realizaci celého výzkumného potenciálu rozšířené EU uvolněním a rozvíjením stávající nebo vyvíjející se excelentnosti v regionech EU, jichž se týká konvergenční cíl, a v nejbližších regionech a napomáháním při posilování kapacit výzkumných pracovníků v těchto regionech tak, aby se mohli úspěšně účastnit výzkumných činností na úrovni Společenství.

Přístup

S cílem podpořit provedení plného výzkumného potenciálu rozšířené Unie bude zvláštní akce usilovat o uvolnění potenciálu výzkumných skupin, zejména v regionech, jichž se týká konvergenční cíl, a v nejbližších regionech Evropské unie, které v současné době nevyužívají plně své možnosti nebo které k využití svého potenciálu potřebují nové znalosti a podporu. Akce budou v mnoha směrech vycházet z dřívějších a stávajících opatření, jako jsou evropská střediska excelence v tehdy přístupujících a kandidátských zemích v rámci pátého rámcového programu či hostitelská stipendia Marie Curie pro předávání znalostí. Budou rovněž doplňovat úsilí, které vyvine Evropský sociální fond v souladu s novou politikou soudržnosti (2007—2013), zaměřené na rozvoj lidského potenciálu pro výzkum na vnitrostátní úrovni ve způsobilých oblastech.

Zaměřením na posilování a rozšiřování spolupráce takových výzkumných skupin s výzkumnými středisky v dalších členských státech EU nebo přidružených zemích významně přispěje k uvolnění jejich potenciálu, a tím k jejich dlouhodobému udržitelnému rozvoji. Optimalizací jejich mezinárodního zapojení a uznání, vůdčího potenciálu a kvality jejich vědců se tyto výzkumné skupiny více zviditelní a usnadní se jejich účast v evropském výzkumném prostoru.

Činnosti

Akce budou podporovat zejména strategická partnerství, včetně twinningu, mezi výzkumnými skupinami z veřejného i soukromého sektoru, v regionech, jichž se týká konvergenční cíl, nebo v nejbližších regionech EU, a to vybraná na základě kvality a vysokého potenciálu a s dobře zavedenými výzkumnými skupinami v jiných oblastech Evropy. Zvláštní důraz bude kladen na očekávaný dlouhodobý přínos partnerství jak na úrovni EU, tak na regionální úrovni. S cílem uplatnit plný potenciál vybraných výzkumných skupin (tj. posílení jejich znalostí, rozvoj doplňujících schopností, včetně schopností v řízení výzkumu, nebo zviditelnění) budou tyto akce zahrnovat podporu těchto skupin ze způsobilých regionů ve výzkumných programech v rámci strategických partnerství pro:

- výměnu know-how a zkušeností prostřednictvím nadnárodního obousměrného vysílání výzkumných pracovníků mezi vybranými středisky ve způsobilých regionech a jednou partnerskou organizací či více partnerskými organizacemi v jiném členském státě EU nebo přidružené zemi, s inherentními mechanismy povinného návratu pro vyslané pracovníky pocházející z vybraných středisek ve způsobilých regionech,
- přijímání přichozích zkušených výzkumných pracovníků vybranými středisky stávající nebo vyvíjející se excelence, včetně řídicích pracovníků, a to za účelem jejich zapojení do předávání znalostí nebo do odborné přípravy výzkumných pracovníků, mimo jiné jako prostředku k prvořadému povzbuzení k návratu státních příslušníků, kteří opustili zemi,
- získání a rozvoj určitého vybavení pro výzkum a rozvoj hmotného prostředí pro vybraná střediska stávající nebo vyvíjející se excelence za účelem podpory výzkumných programů rozvíjených v rámci strategického partnerství,

- organizování pracovních seminářů a konferencí s cílem usnadnit předávání znalostí na regionální, vnitrostátní a mezinárodní úrovni s účastí jak výzkumných pracovníků vybraných středisek, tak hostujících výzkumných pracovníků z dalších zemí v rámci rozvoje mezinárodních školicích kapacit a mezinárodní pověsti těchto středisek; účast výzkumných pracovníků ze středisek vybraných v rámci režimu na mezinárodních konferencích nebo krátkodobých školicích akcích za účelem sdílení znalostí, vytváření sítí a jejich zapojení v prostředí s větší mezinárodní účastí,
- činnosti v oblasti šíření a propagace s cílem zajistit výraznější zviditelnění vybraných středisek a jejich činností.

Akce navíc nezávisle na těchto podpůrných opatřeních poskytne hodnotící nástroje, jejichž prostřednictvím může kterékoli výzkumné středisko ve způsobilých regionech, ať už žádá o finanční prostředky či nikoliv, získat mezinárodní nezávislé odborné vyhodnocení úrovně celkové kvality svého výzkumu a svých výzkumných infrastruktur. Toto hodnocení by bylo provedeno špičkovými nezávislými mezinárodními odborníky jmenovanými Komisí.

5. VĚDA VE SPOLEČNOSTI

Cíl

Za účelem vybudování otevřené, účinné a demokratické evropské znalostní společnosti je třeba podněcovat harmonickou integraci vědeckého a technologického úsilí a politik výzkumu, které jsou s tímto úsilím propojeny v evropské sociální síti, a to podporováním úvah a diskusí, v evropském měřítku, o vědě a technologii a o jejich vztahu ke společnosti a kultuře.

Přístup

Projekt „Věda ve společnosti“ představuje významné rozšíření a prodloužení pilotních činností uskutečněných v rámci šestého rámcového programu, úměrně s ambicióznějšími cíli evropské politiky výzkumu.

Rozvoj evropských společností z velké části záleží na jejich schopnosti vytvořit, využít a rozšířit znalosti a na tomto základě neustále inovovat. Vědecký výzkum hraje v tomto ohledu jako součást „znalostního trojúhelníku“ výzkumu, vzdělávání a inovací významnou úlohu a měl by i nadále být jednou z hybných sil při podpoře růstu, dobrých životních podmínek a udržitelného rozvoje.

Pro dosažení tohoto cíle je zcela nezbytné vytvořit sociální a kulturní prostředí přispívající k úspěšnému a využitelnému výzkumu. To znamená, že se zohlední oprávněné obavy a potřeby společnosti, což zahrnuje posílenou demokratickou diskuzi s větším zapojením a větší informovaností veřejnosti, jakož i lepší podmínky pro kolektivní rozhodování o vědeckých otázkách a možnost pro organizace občanské společnosti zadávat výzkum v souvislosti se záležitostmi, jež se jich týkají. Rovněž by mělo být vytvořeno příznivé prostředí pro vědecká povolání, nový dynamický nárůst investic do výzkumu a následné šíření znalostí, což jsou základní stavební prvky Lisabonské strategie. Tato činnost bude rovněž zaměřena na plné zapojení žen do vědeckého světa.

Tento oddíl programu Kapacity se poté zaměří na vývoj souboru podmínek, jejichž prostřednictvím se toto příznivé prostředí stane v Evropě spíše standardem než výjimkou.

Předně je zapotřebí se zaměřit na nebezpečí vědecké propasti uvnitř jednotlivých společností. Vytváří se mezi těmi, kdo nemají přístup k příslušným znalostem, a těmi několika, kdo je mají; mezi těmi, kdo nemohou ovlivnit tvorbu politik ve výzkumu, a těmi, kdo mohou. To vede k dvojznačnému přístupu občanů ohledně možných přínosů vědy a technologie a jejich účinného podřízení veřejné kontrole. Na jedné straně ochotně občané vybízejí k intenzivnějšímu výzkumu pro řešení otevřených problémů současnosti (nemoci, znečištění, epidemie, nezaměstnanost atd.) a pro lepší předvídaní možných dopadů těchto problémů do budoucna. Na druhé straně však nemohou nedat najevo svou nedůvěru vůči určitým způsobům využití vědy a možným střetům oprávněných zájmů v rozhodovacím procesu.

Mezi příčiny často velmi málo uspokojivé integrace vědy do společnosti patří:

- nedostatečná veřejná účast na určování priorit a stanovování směrů politiky v oblasti vědy, což by umožnilo širší diskuzi o možných souvisejících rizicích a důsledcích,
- rostoucí odstup, pokud jde o určité směry vědeckého vývoje, pocítovaný nedostatek kontroly a otevřené otázky týkající se dodržování základních hodnot,

- vnímané oddělení vědeckého světa od každodenní reality hospodářského a sociálního života,
- zpochybňování objektivit vědeckých poznatků zpřístupněných tvůrcům veřejné politiky,
- nedostatečná kvalita vědeckých informací přístupných veřejnosti.

Cílem zvoleného přístupu je:

- zajistit, aby mechanismy přístupu k odborným poznatkům a mechanismy potvrzení odborných poznatků nezbytných pro podporu stabilnějších politik byly otevřenější a transparentnější,
- stanovit hranice pro eticky vyhovující výzkumnou činnost s ohledem na základní práva,
- umožnit, aby Evropa hrála na světové úrovni aktivnější roli v diskuzích o sdílených hodnotách, rovných příležitostech a společenském dialogu a při jejich podpoře,
- překlenout propast mezi těmi, kdo mají vědecké vzdělání, a těmi, kdo jej nemají, podporovat zájem o vědeckou kulturu v přímém sousedství všech občanů (prostřednictvím výzev určených městům, regionům, nadacím, vědeckým střediskům, muzeím, organizacím občanské společnosti atd.),
- podnítit společenský dialog o politice výzkumu a povzbuzovat organizace občanské společnosti k většímu zapojení do výzkumné činnosti,
- posoudit prostředky pro lepší řízení systému evropského výzkumu a inovací,
- vytvořit obraz vědy a výzkumných pracovníků, který by byl srozumitelný všem, obzvláště mladým lidem,
- podporovat ženy ve vědeckém profesním postupu a při lepším využívání jejich profesionálních a vědeckých schopností ve prospěch všech,
- obnovit vědeckou komunikaci prostřednictvím podpory moderních prostředků k dosažení většího vlivu a pomoci vědcům, aby úzce spolupracovali s profesionály v hromadných sdělovacích prostředcích.

Projekt „Věda ve společnosti“ se bude provádět prostřednictvím:

- akcí a výzkumu, jež souvisejí s politikami a jsou podporovány přímo v rámci tohoto tématu,
- spolupráce mezi členskými státy, a to stanovením společných cílů a posílením vnitrostátních postupů, v duchu otevřené metody koordinace,
- propagování, podpory a sledování zavádění a dopadu otázek vyplývajících z projektu „Věda ve společnosti“ v dalších částech rámcového programu⁽¹⁾. Celková koordinace otázek souvisejících s projektem „Věda ve společnosti“ bude prostřednictvím tohoto tématu zajištěna jak v celém rámcovém programu, tak v rámci dalších příslušných činností Společenství (např. v souvislosti se vzděláváním a kulturou).

Budou sledovány tři směry činnosti:

První směr činnosti: dynamičtější řízení vztahů mezi vědou a společností

Posílení a zdokonalení evropského systému vědy

Vzhledem k očekávání, že evropský systém vědy zajistí udržitelnost našeho inovačního potenciálu, musí společnost získat lepší přehled o složkách, vlastním uspořádání, pravidlech a běžném fungování tohoto systému. Budou řešena tři hlediska značného významu zaměřená na účastníky a dynamiku evropského výzkumného prostoru:

- zlepšování využití a sledování vlivu vědeckých doporučení a odborných posudků pro tvorbu politik v Evropě (včetně řízení rizik) a vývoj praktických nástrojů a režimů (např. elektronických sítí),

⁽¹⁾ Zahrnout postupy etického přezkumu pro návrhy zabývající se citlivými otázkami v rámci zvláštního programu „Spolupráce“.

- podpora důvěry a samoregulace v rámci vědecké obce,
- podněcování diskuze o šíření informací, včetně přístupu k vědeckým výsledkům a budoucnosti vědeckých publikací, a dále zohlednění opatření ke zlepšení přístupu veřejnosti k těmto informacím.

Širší zapojení s cílem předvídat a objasnit politické, společenské a etické otázky

Do celého procesu výzkumu musí být lépe zahrnuty očekávání a obavy společnosti a základní etické zásady, čímž se vytvoří bezpečnější a konstruktivnější prostředí pro výzkumné pracovníky a pro společnost jako celek. V tomto ohledu jsou významná tato tři hlediska:

- širší zapojení v otázkách souvisejících s vědou,
- podmínky pro fundovanou diskuzi o etice a vědě,
- větší důraz na diskusi v rámci vědecké obce o sociálních aspektech výzkumu.

Lepší pochopení postavení vědy a technologie ve společnosti

S cílem zabývat se vztahy mezi vědou a společností prostřednictvím vhodných politik je na evropské úrovni zapotřebí prohloubit, upevnit a šířit znalosti nashromážděné historickou vědou, v rámci dědictví v oblasti vědy a technologie, sociologií a filozofií jednotlivých vědních oborů. Odborníci těchto oborů by měli za tím účelem vytvářet sítě, které by strukturovaly výzkum a diskuzi tak, aby byla odhalena skutečná účast vědy při vytváření evropské společnosti a identity, přičemž se zdůrazní především:

- vztahy mezi vědou, demokracií a právem,
- výzkum týkající se etiky ve vědě a technologii,
- vzájemný vliv vědy a kultury,
- role a vnímání vědců,
- porozumění vědě ze strany veřejnosti a podpora veřejné diskuze.

Měnící se úloha vysokých škol

Činnost bude zaměřena na podporu vhodných reforem umožňujících, aby vysoké školy společně s průmyslovou sférou a společností jako celkem (v souladu s iniciativami Společenství týkajícími se vysokoškolského výzkumu) plně sehrály svou úlohu při vytváření, šíření a sdílení znalostí. Důraz bude kladen na:

- vymezení lepších rámcových podmínek pro účinnější vysokoškolský výzkum,
- podporu zřizování strukturovaných partnerství s podnikovou sférou, s ohledem na kapacity vysokých škol, pokud jde o řízení výzkumu,
- posílení sdílení znalostí mezi vysokými školami a společností jako celku.

Druhý směr činnosti: posílení potenciálu, rozšiřování horizontů

Genderová hlediska a výzkum

Na základě politických směrů uvedených v pracovním dokumentu útvarů Komise a závěrech Rady ⁽¹⁾, jakož i na základě dalších politických směrů Společenství bude zaveden rámec pro konkrétní akce s cílem posílit úlohu žen ve vědeckém výzkumu a posílit genderový rozměr výzkumu. V tomto rámci proběhne politická diskuze, sledování, koordinace a podpůrný výzkum. Tento rámec bude zahrnovat:

- posílení úlohy žen ve vědeckém výzkumu a v rozhodovacích orgánech v oblasti vědy,

⁽¹⁾ „Ženy a věda: špičková kvalita a inovace – rovné postavení žen a mužů ve vědě“ – SEK(2005) 370; závěry Rady ze dne 18. dubna 2005.

- genderový rozměr výzkumu,
- začlenění genderových aspektů do politik a programů Společenství v oblasti výzkumu.

Mladí lidé a věda

S cílem přilákat více lidí ze všech prostředí k vědecké profesní dráze, podpořit vazby napříč generacemi a obecně zvýšit úroveň vědecké gramotnosti budou navrženy činnosti. Evropské výměny a evropská spolupráce se zaměří na výukové metody v oblasti vědy přizpůsobené mladým posluchačům, podporu vyučujících ve vědeckých oborech (koncepty, podklady) a na rozvíjení vazeb mezi školami a profesním životem. Dále mohou být podporovány akce s širokým evropským dosahem, kde se setkají slavní vědci – coby „vzory“ – a začínající mladí vědci. Pozornost bude věnována podpůrnému výzkumu s ohledem na sociální kontext a kulturní hodnoty. Byla začleněna tři hlediska:

- podpora formálního a informálního vzdělávání v oblasti vědy ve školách, jakož i prostřednictvím vědeckých středisek a muzeí a jiných příslušných prostředků,
- posílení vazeb mezi vzděláváním v oblasti vědy a vědeckou profesní dráhou,
- výzkumné a koordinační akce týkající se nových metod ve vzdělávání v oblasti vědy.

Třetí směr činnosti: komunikace mezi vědeckým světem a společností

Činnosti budou podporovat účinné obousměrné komunikační kanály, jež umožňují veřejnosti a tvůrcům politik být v kontaktu s představiteli vědeckého světa a vědcům být v kontaktu s veřejností. Tento přístup podpoří užší spolupráci a výměnu osvědčených postupů mezi vědci a profesionály v oblasti sdělovacích prostředků, ale rovněž větší zapojení cílových skupin, zejména dětí a mladých lidí, výzkumných pracovníků, kteří vydávají popularizační práce, a specializovaného tisku. Úsilí se zaměří na:

- včasné poskytnutí spolehlivých vědeckých informací tisku a jiným sdělovacím prostředkům,
- akce odborné přípravy směřující k překlenutí propasti mezi sdělovacími prostředky a vědeckou obcí,
- podporu evropského rozměru při vědeckých akcích, které se zaměřují na veřejnost,
- audiovizuální propagaci vědy prostřednictvím evropských koprodukcí a šířením vědeckých programů,
- podporu špičkové nadnárodní výzkumné a vědecké komunikace prostřednictvím všeobecně známých cen,
- výzkum zaměřený na posílení vzájemné komunikace o vědě, a to pokud jde o její metody i produkty, s cílem zvýšit vzájemné porozumění mezi vědeckým světem a tvůrci politik, médií a širokou veřejností.

6. PODPORA SOUDRŽNÉHO VÝVOJE VÝZKUMNÝCH POLITIK

Cíl

Posílení účinnosti a soudržnosti politik výzkumu na vnitrostátní úrovni i na úrovni Společenství a jejich propojení s ostatními politikami, zlepšení vlivu veřejného výzkumu a jeho spojení s průmyslem a posílení veřejné podpory a jejího pákového efektu na investice ze strany soukromých účastníků.

Přístup

Činnosti uvedené v této části budou podporovat soudržný vývoj politik výzkumu tím, že doplní koordinační činnosti v rámci programu „Spolupráce“ a přispějí k politikám a iniciativám Společenství (např. právní předpisy, doporučení a pokyny) zaměřeným na zlepšení soudržnosti a dopadu politik členských států.

Tyto činnosti budou přispívat k provádění Lisabonské strategie, zejména cíle 3 % investic do výzkumu, a to prostřednictvím pomoci členským státům a Společenství při vývoji účinnějších politik výzkumu a vývoje. Cílem je zlepšit veřejný výzkum a jeho vazby na průmyslovou sféru a povzbudit soukromé investice do výzkumu posílením veřejné podpory a jejího

pákového efektu na soukromé investice. To za účelem vytvoření lepších rámcových podmínek pro výzkum vyžaduje adaptabilitu výzkumných politik, mobilizaci širší škály nástrojů, koordinaci úsilí překračujícího hranice států a mobilizaci ostatních politik.

Činnosti

Budou sledovány dva směry činností ⁽¹⁾:

První směr činnosti: sledování a analýza veřejných politik a průmyslových strategií souvisejících s výzkumem, včetně jejich dopadu

Cílem je poskytnout informace, vědecké poznatky a analýzy pro podporu navrhování, provádění, vyhodnocování a nadnárodní koordinace veřejných politik. To bude zahrnovat:

- využívání informační a zpravodajské služby (ERAWATCH) s cílem podpořit tvorbu politik výzkumu vycházející z vědeckých důkazů a přispět k realizaci evropského výzkumného prostoru prostřednictvím lepšího porozumění povaze, základním prvkům a vytváření vnitrostátních a regionálních politik, iniciativ a systémů v oblasti výzkumu. To bude zahrnovat pravidelné analýzy – z evropského hlediska – otázek týkajících se tvorby politik výzkumu, především: hybných sil vývoje výzkumných systémů a jejich dopadu na politiky a struktury řízení; nově vznikajících otázek/výzev a politických možností a přezkumu na evropské úrovni pokroku dosaženého členskými státy na cestě směrem k evropskému výzkumu prostoru a 3 % cíli,
- činnost v oblasti sledování investic do průmyslového výzkumu s cílem poskytnout autonomní a doplňkový zdroj informací přispívající k řízení veřejné politiky a umožňující firmám porovnávat jejich investiční strategie týkající se výzkumu a vývoje, mimo jiné v odvětvích klíčového zájmu pro hospodářství EU. To bude zahrnovat pravidelné tabulky ohledně investic do výzkumu a vývoje uskutečňovaných na úrovni podniků a odvětví, průzkumy trendů v oblasti soukromých investic do výzkumu a vývoje, analýzy činitelů ovlivňujících rozhodování a postupy firem při investicích do výzkumu a vývoje, analýzy hospodářských dopadů a hodnocení politických dopadů,
- rozvoj a analýzy ukazatelů výzkumné činnosti a jejího dopadu na hospodářství. To bude zahrnovat přípravu a zveřejnění klíčových čísel a tabulek týkajících se vědy a technologie na vnitrostátní a regionální úrovni, přičemž budou využity, kdykoli to bude vhodné, oficiální statistické ukazatele; hodnocení silných a slabých stránek systémů v oblasti výzkumu a vývoj jednotlivých členských států a analýzu postavení a výkonnosti EU ve vědeckém a technologickém výzkumu.

Tyto činnosti budou prováděny ve spolupráci se Společným výzkumným střediskem, jakož i prostřednictvím studií a skupin odborníků.

Druhý směr činnosti: koordinace politik výzkumu

Cílem je posílit dobrovolnou koordinaci politik výzkumu prostřednictvím:

- akcí na podporu provádění otevřené metody koordinace a
- nadnárodních iniciativ spolupráce, které budou prováděny na vnitrostátní nebo regionální úrovni v souvislosti s otázkami společného zájmu a které budou případně zahrnovat jiné zúčastněné strany (včetně průmyslové sféry, evropských organizací a organizací občanské společnosti).

Tyto činnosti se zaměří na otázky společného zájmu související s výzkumem a dalšími příslušnými politikami, které by měly být mobilizovány pro realizaci evropského výzkumného prostoru a pro dosažení cíle 3 % investic do výzkumu na úrovni EU. Budou: přispívat k rozvoji účinnějších vnitrostátních a regionálních politik prostřednictvím vzájemného učení a vzájemného hodnocení; podporovat koordinované a společné iniciativy mezi skupinami zemí a regionů, jež mají zájem o oblasti zahrnující silný nadnárodní rozměr nebo přelévání a případně určovat otázky vyžadující doplňující nebo oboustranně posilující akce na úrovni Společenství a členských států.

Iniciativy několika zemí a regionů mohou zahrnovat činnosti jako například vzájemné hodnocení vnitrostátních a regionálních politik, výměnu zkušeností a personálu, společná hodnocení a posouzení dopadu a rozvoj a provádění společných iniciativ.

⁽¹⁾ Na činnosti vztahující se k posílení a zlepšení systému evropské vědy, jako jsou otázky vědeckých doporučení a odborných posudků, a k přispívání ke „zlepšení právní úpravy“, se zaměřuje část s názvem Věda ve společnosti tohoto zvláštního programu.

7. ČINNOSTI V OBLASTI MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Cíl

Aby se Evropské společenství stalo konkurenceschopným a hrálo vedoucí úlohu na světové úrovni, potřebuje silnou a soudržnou mezinárodní politiku v oblasti vědy a technologie. Mezinárodní akce uskutečňované v rámci jednotlivých programů rámcového programu budou prováděny v souvislosti s celkovou strategií mezinárodní spolupráce.

Tato mezinárodní politika má tři vzájemně související cíle:

- podporovat evropskou konkurenceschopnost prostřednictvím strategických partnerství s třetími zeměmi ve vybraných oblastech vědy a zapojením nejlepších vědců ze třetích zemí do práce v Evropě a spolupráce s Evropou,
- usnadnění kontaktů s partnery ve třetích zemích s cílem poskytnout lepší přístup k výzkumu prováděnému kdekoli na světě,
- v souladu se zásadou společného zájmu a vzájemného prospěchu se zabývat specifickými problémy, kterým čelí třetí země nebo které se dotýkají celého světa.

Přístup

S cílem identifikovat a stanovit prioritní oblasti výzkumu společného zájmu a vzájemného prospěchu s vybranými třetími zeměmi (partnerské země mezinárodní spolupráce ⁽¹⁾) pro konkrétní akce mezinárodní spolupráce zvláštního programu „Spolupráce“ budou posíleny probíhající politické dialogy a partnerské sítě s různými regiony v těchto třetích zemích tak, aby se přispělo ke snadnějšímu provádění těchto akcí. Soudržnost vnitrostátních činností v souvislosti s mezinárodní vědeckou spoluprací bude posílena díky podpoře koordinace vnitrostátních programů (členských států a přidružených zemí), a to prostřednictvím mnohostranné koordinace vnitrostátních politik a činností v oblasti VTR. Spolupráce s třetími zeměmi v rámcovém programu bude zaměřena zejména na tyto skupiny zemí ⁽²⁾:

- kandidátské země ⁽³⁾,
- partnerské země Středomoří, země západního Balkánu ⁽⁴⁾, jakož i země východní Evropy, Kavkazu a střední Asie ⁽⁵⁾,
- rozvojové země, se zaměřením na zvláštní potřeby jednotlivých dotyčných zemí nebo regionů ⁽⁶⁾,
- transformující se ekonomiky ⁽⁶⁾.

Tematicky zaměřené výzkumné akce mezinárodní spolupráce jsou prováděny v rámci zvláštního programu „Spolupráce“. Mezinárodní akce v oblasti lidského potenciálu jsou uskutečňovány v rámci zvláštního programu „Lidé“. V rámci programu „Kapacity“ budou prováděny horizontální podpůrné akce a opatření, které nejsou zaměřeny na konkrétní tematickou nebo mezioborovou oblast zahrnutou v programu „Spolupráce“, a v omezeném počtu případů je možno je doplnit o zvláštní akce společného zájmu týkající se spolupráce. Celková koordinace akcí mezinárodní spolupráce v rámci jednotlivých programů bude posílena s cílem zajistit soudržný přístup a rozvíjet součinnost s jinými nástroji Společenství (např. nástrojem předvstupní pomoci, nástrojem evropské politiky sousedství, nařízením o zemích Latinské Ameriky a Asie a programy rozvojové pomoci). S ohledem na zkušenosti získané v rámci INTAS a na základě činnosti v rámci spolupráce se zeměmi východní Evropy a střední Asie budou prostřednictvím tohoto programu programů „Spolupráce“ a „Lidé“ provedeny činnosti zajišťující návaznost.

Komise zajistí koordinaci činností mezinárodní spolupráce v celém rámcovém programu, včetně politického dialogu s partnerskými zeměmi, regiony a mezinárodními fóry.

⁽¹⁾ Viz pravidla pro účast.

⁽²⁾ V současné době se evropské politiky sousedství účastní 9 partnerských zemí Středomoří a 6 zemí východní Evropy a střední Asie.

⁽³⁾ Jiné než přidružené kandidátské země.

⁽⁴⁾ Jiné než přidružené možné kandidátské země.

⁽⁵⁾ Arménie, Ázerbajdžán, Bělorusko, Gruzie, Kazachstán, Kyrgyzská republika, Moldavsko, Rusko, Tádžikistán, Turkmenistán, Ukrajina a Uzbekistán.

⁽⁶⁾ S přihlédnutím k tomu, že Latinská Amerika zahrnuje jak rozvojové země, tak transformující se ekonomiky.

Činnosti

Mezi hlavní činnosti za účelem rozvoje společně dohodnutých politik mezinárodní vědecké spolupráce patří:

Biregionální koordinace spolupráce v oblasti vědy a technologie, včetně stanovení priorit a definice politik spolupráce v oblasti vědy a technologie

Spolupráce Společenství v oblasti vědy a technologie při určování priorit bude založena na komplexním politickém dialogu s partnerskými zeměmi a regiony s přihlédnutím k jejich sociokulturním podmínkám a výzkumným kapacitám. Tento dialog pro spolupráci v oblasti vědy a technologie probíhá na několika úrovních, jako například prostřednictvím mezinárodních fór (jednotlivých úmluv OSN), institucionalizovaných biregionálních dialogů⁽¹⁾, včetně setkání Asie-Evropa (ASEM); Latinská Amerika, Karibik a EU (EU-LAC); partnerství se zeměmi Středomoří a západního Balkánu; se zeměmi EU-AKT a východní Evropy a střední Asie⁽²⁾ a dvoustranných a mnohostranných dohod, jakož i prostřednictvím neformálních nadregionálních setkání vědců a jiných partnerů v rámci společnosti.

Nejvyšší prioritou bude posílení biregionálních/dvoustranných dialogů s cílem zaměřit a stanovit rámec pro mezinárodní spolupráci v oblasti vědy a technologie a společně určit oblasti výzkumu ve společném zájmu a pro vzájemný prospěch. Tento dialog a partnerství v oblasti vědy a technologie představuje nejúčinnější způsob dosažení celosvětově a vzájemně dohodnutých cílů, pokud jde o konkrétní potřeby na regionální úrovni a na úrovni jednotlivých zemí. Mezinárodní spolupráce v oblasti vědy a technologie v rámci programu bude tedy soudržně řízena prostřednictvím formulování integrované politiky výzkumu vyplývající z těchto dialogů a z dohod v souvislosti s vědou a technologií⁽³⁾.

Tyto iniciativy budou prováděny prostřednictvím konkrétních činností mezinárodní spolupráce, které budou rozvíjet biregionální dialog v úzké konzultaci s členskými státy, přidruženými zeměmi a partnerskými zeměmi mezinárodní spolupráce.

Toto určování priorit a definování politik spolupráce v oblasti vědy a technologie bude mít přímé a měřitelné dopady na další činnosti stanovené pro mezinárodní spolupráci v oblasti vědy a technologie v rámci zvláštního programu „Kapacity“, a sice: posílení a rozvoj dohod v oblasti vědy a technologie, partnerství ohledně spolupráce v oblasti vědy a technologie, jakož i pozitivní účinek součinnosti na koordinaci vnitrostátních politik a činností týkajících se mezinárodní spolupráce v oblasti vědy a technologie.

V rámci dohod v oblasti vědy a technologie a v souladu se stanovenými prioritami bude hlavní důraz kladen na určování nových, vznikajících prvků, jež vyžadují akce a potvrzení na politické úrovni a jež mají být prováděny v rámci jednotlivých témat.

Účast vědců ve vnitrostátních výzkumných programech třetích zemí dále umožní plné využití možností dohod v oblasti vědy a technologie, přičemž vědci budou moci recipročně získat znalosti o výzkumných systémech třetích zemí a o jejich kultuře. Za tím účelem bude rámcový program kryt náklady na účast vědců z členských států a přidružených zemí ve vnitrostátních výzkumných programech třetích zemí, pokud se jedná o společný zájem a vzájemný prospěch. Tato spolupráce proběhne na konkurenčním základě.

Společné projekty rozvíjené v rámci výše uvedených dialogů a dohod o spolupráci v oblasti vědy a technologie budou vycházet z potřeb, budou mít značný rozsah, pokud jde o partnerství, působnost a financování, a budou mít i významný socioekonomický dopad. Projekty budou zaměřeny zejména na priority určené prostřednictvím politického dialogu ohledně spolupráce v oblasti vědy a techniky v rámci regionálních fór, přičemž v každém regionu nebo ve skupině partnerských zemí mezinárodní spolupráce proběhnou zvláštní výzvy. Výsledek těchto dialogů přispěje ke stanovení priorit a potřeb pro specifické akce mezinárodní spolupráce v souvislosti s různými tématy zvláštního programu „Spolupráce“.

Bilaterální koordinace pro posílení a rozvoj partnerství v oblasti vědy a technologie

Uskutečnění určených priorit bude dále podrobně rozpracováno a tyto priority budou převáděny do akcí díky stanovení nestranných partnerství ohledně spolupráce v oblasti vědy a technologie, která by zahrnovala mnoho zúčastněných stran (partnery z výzkumu, průmyslové sféry, orgánů veřejné moci a občanské společnosti), a to za účelem budování kapacit ve výzkumu a pro výzkumné akce. Tato partnerství se ukázala jako nejvhodnější mechanismus k rozvinutí silných stránek těchto partnerů za využití účinku součinnosti. Tato partnerství budou vyžadovat mezioborový přístup, který se zaměří na rozmanité potřeby na globální a regionální úrovni nebo na úrovni jednotlivých států.

⁽¹⁾ Biregionálním dialogem se v tomto kontextu rozumí dialog mezi členskými státy, ES a dotčenými třetími zeměmi.

⁽²⁾ Což by rovněž mohlo zahrnovat Mezinárodní středisko pro vědu a technologii (ISTC) a Středisko pro vědu a technologii (STCU).

⁽³⁾ S ohledem na zájmy Společenství byly uzavřeny dohody se všemi hlavními partnery v rámci průmyslově vyspělých zemí nebo transformujících se ekonomik, jakož i s téměř všemi zeměmi zahrnutými do evropské politiky sousedství.

Rozvoj partnerství v oblasti vědy a technologie bude založen na biregionálním vedení a koordinaci politických iniciativ v určených prioritních oblastech. Tyto činnosti budou provádět řídicí skupiny složené z omezeného počtu zástupců z každého regionu a otevřené všem partnerům v dotčených regionech s ohledem na jejich zájmy a výzkumné kapacity. Tato partnerství budou podporovat společné výzkumné činnosti a trvalý politický dialog o účinnosti a efektivitě probíhající spolupráce, jakož i o určení budoucích potřeb.

Podpora koordinace vnitrostátních politik a činností členských států a přidružených zemí týkajících se mezinárodní spolupráce v oblasti vědy a technologie

K podpoře/podněcování efektivní a účinné strategie Společenství v oblasti mezinárodní vědecké spolupráce na úrovni EU je pro realizaci závazků přijatých v rámci biregionálních a dvoustranných dialogů v oblasti vědy a technologie zásadní trvalá koordinace vnitrostátních politik.

Tato koordinace posílí účinnost a dopad probíhajících dvoustranných iniciativ ohledně spolupráce v oblasti vědy a technologie mezi členskými státy a partnerskými zeměmi mezinárodní spolupráce a zvýší mezi nimi pozitivní součinnost. Rovněž zvýší doplňkovost mezi činnostmi spolupráce v oblasti vědy a technologie Společenství a členských států.

Tato spolupráce bude rovněž snazšími inovačními programovými přístupy a užší spoluprací mezi členskými státy a s nimi při vývoji a provádění soudržné spolupráce v oblasti vědy a technologie EU podporovat provádění „sdílené představy“.

PŘÍLOHA II

ORIENTAČNÍ ROZDĚLENÍ PROSTŘEDKŮ (v Milionech EUR)

Výzkumné infrastruktury ⁽¹⁾	1 715
Výzkum ve prospěch malých a středních podniků	1 336
Regiony znalostí	126
Výzkumný potenciál	340
Věda ve společnosti	330
Soudržný rozvoj výzkumných politik	70
Činnosti v oblasti mezinárodní spolupráce	180
CELKEM	4 097

⁽¹⁾ Včetně příspěvku až do výše 200 milionů EUR určeného pro Evropskou investiční banku na finanční nástroj pro sdílení rizik, jak je uveden v příloze III. Částka ve výši 100 milionů EUR bude přidělena v ročních splátkách pro období let 2007—2010.

PŘÍLOHA III

FINANČNÍ NÁSTROJ PRO SDÍLENÍ RIZIK

V souladu s přílohou II poskytne Společenství (koordinační a podpůrná akce) Evropské investiční bance (EIB), jež bude partnerem při sdílení rizik, příspěvek na finanční nástroj pro sdílení rizik. Finanční nástroj pro sdílení rizik, který bude financován Společenstvím a EIB, je zaměřen na podporu investic soukromého sektoru v celé Evropě do výzkumu, technologického rozvoje a demonstrací, jakož i do inovací.

Příspěvek Společenství zvýší schopnost banky řídit rizika, a umožní tak i) rozsáhlejší objem úvěrů a záručních operací EIB pro určitou míru rizika a ii) financování evropských akcí v oblasti VTR, které jsou rizikovější, což by bez této podpory Společenství nebylo možné, čímž pomůže překonat nedostatky trhu. Bude usilovat o:

- přidanou hodnotu v oblastech, v nichž trh nemůže poskytnout požadované finanční prostředky a
- zajištění katalytického účinku na pákový efekt v soukromých investicích.

Příspěvek Společenství bude na finanční nástroj pro sdílení rizik přidělen v souladu s ustanoveními přílohy II.

Evropská investiční banka bude poskytovat finanční prostředky z mezinárodních finančních trhů a záruky svým finančním partnerům v souladu s vlastními standardními pravidly, předpisy a postupy.

Tento příspěvek použije podle zásady „kdo dřív přijde, je dřív na řadě“ na poskytování a přidělování kapitálu v rámci banky k pokrytí části rizik v souvislosti s operacemi podporujícími způsobilé evropské akce VTR.

EIB na základě svého finančního hodnocení posoudí úroveň finančních rizik a rozhodne o hodnotě poskytování nebo přidělování kapitálu.

Posouzení a hodnocení rizik, jakož i následná rozhodnutí ohledně poskytování a přidělování kapitálu budou v souladu s běžnými postupy banky pro její strukturovaný finanční nástroj, které schvalují a na něž dohlíží její akcionáři a které budou čas od času aktualizovány a upravovány. Tyto postupy se kvůli příspěvku Společenství nebudou měnit.

Riziko pro rozpočet Společenství se týká pouze vyplacených částek nebo částek přislíbených k vyplacení. Vzhledem k tomu, že na veškerém zbývajícím riziku se podílí EIB, nevyplývá z toho pro rozpočet Společenství žádná odpovědnost.

Tento příspěvek Společenství bude vyplácen ročně na základě víceletého plánu a s ohledem na vývoj poptávky. Roční částka se stanoví v pracovním programu na základě zprávy o činnosti a prognóz předložených Evropskou investiční bankou.

Dohoda, která bude po důkladných konzultacích s členskými státy uzavřena s EIB, stanoví smluvní podmínky, na jejichž základě lze používat finanční prostředky Společenství na poskytování a přidělování kapitálu. Bude mimo jiné zahrnovat tyto smluvní podmínky:

- Způsobilost akcí Společenství v oblasti VTR. Rozvoj výzkumných infrastruktur financovaných Společenstvím v rámci tohoto zvláštního programu je automaticky způsobilý. Právní subjekty usazené v jiných třetích zemích, než přidružených zemích, jsou rovněž způsobilé, pokud se účastní nepřímých akcí sedmého rámcového programu a jsou-li jejich náklady způsobilé pro financování Společenstvím. Další výzkumné infrastruktury evropského významu lze rovněž vzít v úvahu.

Finanční nástroj pro sdílení rizik bude nabízen ve všech členských státech a přidružených zemích s cílem zajistit, aby všechny právní subjekty, a to bez ohledu na jejich velikost (včetně malých a středních podniků a výzkumných organizací, včetně vysokých škol) a ve všech členských státech, mohly využívat tohoto nástroje pro financování svých činností v rámci způsobilých projektů.

Inovační činnosti obchodní povahy jsou pro finanční nástroj pro sdílení rizik způsobilé pouze prostřednictvím vlastního příspěvku EIB.

- V souladu s nařízením o pravidlech pro účast přijatým podle článku 167 Smlouvy stanoví dohoda rovněž postupy, pomocí nichž by Společenství mohlo v řádně odůvodněných případech odmítnout použití příspěvku Společenství Evropskou investiční bankou.
- Pravidla vymezení podílu finančního rizika, které bude pokryto příspěvkem Společenství, a prahu rizika, při jehož překročení může EIB použít příspěvek Společenství, jakož i sdílení odpovídajícího příjmu.

Výše příspěvku Společenství pro jednotlivé operace závisí na hodnocení finančního rizika vypracovaného EIB. Očekává se, že se výše celkového poskytování a přidělování kapitálu pro většinu operací finančního nástroje pro sdílení rizik bude pohybovat mezi 15 % a 25 % jmenovité hodnoty těchto operací. Výše celkové částky příspěvku Společenství na poskytování a přidělování kapitálu nepřekročí v žádném případě 50 % jmenovité hodnoty půjčky nebo záruky. V rámci každé operace bude fungovat sdílení rizika.

- Ujednání, jejichž prostřednictvím bude Společenství sledovat úvěrové a záruční operace EIB související s příspěvkem Společenství, včetně operací provedených prostřednictvím finančních partnerů EIB.

EIB může použít příspěvek Společenství pouze pro operace schválené mezi dnem vstupu v platnost tohoto zvláštního programu a 31. prosincem 2013.

O úrocích a příjmech z příspěvku Společenství během tohoto období podává EIB každoročně zprávu Komisi, která informuje Evropský parlament a Radu. V souladu s čl. 18 odst. 2 finančního nařízení jsou považovány za příjmy účelové vázané na finanční nástroj pro sdílení rizik a zapisí se do rozpočtu.

Při přijímání pracovního programu může Komise rozhodnout o znovupřidělení, pro účely jakýchkoli jiných nepřímých akcí v rámci tématu „Výzkumné infrastruktury“ tohoto zvláštního programu, jakékoli částky, jež nebyla použita finančním nástrojem pro sdílení rizik, a byla tudíž z EIB vrácena, a to po hodnocení v polovině období uvedeném v příloze II rámcového programu. Součástí hodnocení v polovině období bude externí posouzení dopadu finančního nástroje pro sdílení rizik.

Komise bude pozorně sledovat, zda je příspěvek Společenství efektivně využíván, včetně hodnocení *ex post* úspěšných prvků akce, a pravidelně podávat zprávy programovému výboru. Kromě toho Komise hlavní závěry zařadí do výroční zprávy o činnostech v oblasti výzkumu a technologického rozvoje a podle článku 173 Smlouvy o ES tuto zprávu zašle Evropskému parlamentu a Radě.

PŘÍLOHA IV

SPOLEČNÉ PROVÁDĚNÍ VÝZKUMNÝCH PROGRAMŮ, KTERÉ NEJSOU PROGRAMY SPOLEČENSTVÍ

Níže je na orientačním základě uvedena jedna iniciativa pro společné provádění vnitrostátních výzkumných programů, na niž by se mohlo vztahovat zvláštní rozhodnutí na základě článku 169 Smlouvy. Během provádění sedmého rámcového programu mohou být vymezovány a navrhovány další iniciativy.

V případě přijetí takového rozhodnutí by byla společně s organizační strukturou a příslušnými řídicími orgány nezbytnými pro provádění akce vytvořena specializovaná prováděcí struktura. V souladu s přílohou II by Společenství mohlo poskytnout finanční podporu ve prospěch iniciativy, a to do výše částky uvedené v příloze II, mohlo by se aktivně účastnit provádění pomocí takových prostředků, jež jsou pro akci nejvhodnější.

Iniciativa podle článku 169 Smlouvy v oblasti malých a středních podniků, které provádějí výzkum

Cílem bude zahájit a provádět společný program pro výzkum a vývoj ve prospěch malých a středních podniků, které provádějí výzkum, aby tak byly posíleny jejich výzkumné a inovační schopnosti. V návaznosti na projekt EUREKA bude tato iniciativa podněcovat a podporovat nadnárodní projekty výzkumu a vývoje prováděné těmito malými a středními podniky. Tato iniciativa doplňuje jiné akce zaměřené na malé a střední podniky a prováděné v kontextu sedmého rámcového programu.

Společenství poskytne finanční podporu ve prospěch iniciativy a zúčastní se provádění pomocí takových prostředků, jež jsou pro akci nejvhodnější.

PŘÍLOHA V

INFORMACE, KTERÉ MÁ KOMISE POSKYTNOUT V SOULADU S ČL. 8 ODS. 4

1. Informace o akcích, které umožní sledovat všechny procesy související s jednotlivými návrhy, a zejména:
 - předložené návrhy,
 - výsledky hodnocení pro každý návrh,
 - dohody o grantech,
 - dokončené akce.
2. Informace o výsledku každé výzvy k předkládání akcí a každého provádění akcí a zejména:
 - výsledky každé výzvy,
 - výsledek jednání o dohodách o grantech,
 - provádění akcí, včetně údajů o platbách a výsledků akcí.
3. Informace o provádění programu, včetně příslušných informací na úrovni rámcového programu, zvláštního programu a jednotlivých činností.

Tyto informace (zejména pokud jde o návrhy, o jejich hodnocení a dohody o grantech) by měly být poskytovány v jednotné strukturované elektronicky čitelné a upravitelné podobě a měly by být přístupné prostřednictvím informačního systému a systému podávání zpráv založeného na informačních technologiích, který umožňuje okamžitou analýzu údajů.
